

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента кафедри менеджменту та економіки морського транспорту

Національного університету Одеська морська академія

Міністерства освіти і науки України

Бабаченко Марини Вікторівни

на дисертаційну роботу Кузьменко Катерини Михайлівни на тему:

«Управління розвитком інтеграційних процесів морської торгівлі»,

що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 – Менеджмент (галузь знань 07 – Управління та адміністрування).

Дисертацію виконано в Національному університеті Одеська морська академія Міністерства освіти і науки України

Актуальність теми

Морська галузь в силу своєї глобальної значущості повинна бути віднесена до пріоритетних підрозділів народного господарства. Її розвиток має ґрунтуватися як на підприємницькій ініціативі, так і на перспективній стратегії управління економічною стійкістю на основі державної підтримки. Транспортна інфраструктура відіграє фундаментальну роль у інтеграційних процесах світової морської торгівлі що, в свою чергу, впливає на покращення міжнародних зв'язків виробничої кооперації країн, зростання обсягів перевезень.

У сучасних умовах функціонування національної економіки пошук нових напрямів та форм співпраці з світовими економіками є питанням дуже гострим та потребує ретельного наукового підходу тому усе вищезазначене окреслює цілу низку проблем теоретичного, методологічного та практичного характеру, що й обґрунтовує актуальність, своєчасність і наукову цінність дисертаційної роботи здобувача Кузьменко К.М. Також

актуальність теми дисертації підтверджується також тим, що дисертаційне дослідження виконане відповідно до стратегічної ціліположень Транспортної стратегії України на період до 2030 року (розп. КМУ 30.03.18 р. № 430-р).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Для розв'язання окресленого наукового завдання у дисертації коректно визначено об'єкт і предмет дослідження (сторінка 16), його мету (сторінки 15-16).

Здобувачем поступово вирішено низку завдань за відповідною структурнологічною схемою дослідження, що сприяло реалізації поставленої мети.

Належний ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність забезпечені, зокрема, використанням широкої джерельної бази за темою дисертації: список використаної літератури налічує 209 найменувань, з них 74 – англійською мовою.

Для дисертації характерна системність та ясність викладення матеріалу, вміння виділити суттєві моменти, чітка їх аргументація. Висновки дисертаційної роботи цілком обґрунтовані, коректні та впливають звикладеного матеріалу. Зазначене дозволяє констатувати, що отримані здобувачем Кузьменко К.М. в ході роботи над дисертацією наукові результати є всебічно обґрунтованими та достовірними.

Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій

Детальне вивчення змісту дисертації, представленої на рецензування, дозволяє стверджувати, що в роботі сформульовано та обґрунтовано сукупність положень, що характеризуються науковою новизною і свідчать

про особистий внесок Кузьменко К.М. у поглиблення теорії та практики управління інтеграційними процесами морської торгівлі.

Найбільш значущими науковими результатами дисертаційного дослідження Кузьменко К.М., які мають теоретичну і практичну новизну і цінність, отримали подальший розвиток та були удосконалені є:

1. Теоретико-методичні положення щодо обґрунтування інтеграційних процесів з огляду на специфіку морської торгівлі, які передбачають виділення особливих форм інтеграції на різних рівнях та у різних секторах морської галузі, що базуються на дотриманні вимог до реалізації інтеграційних стратегій діяльності підприємств морського транспорту.

2. Науково-методичне забезпечення з управління інтеграційними процесами морської торгівлі, що охоплює параметри, методи та інструментарій управління інтеграційними процесами підприємств морегосподарського комплексу на мікроекономічному на макроекономічному рівнях.

3. Методичний підхід до забезпечення конкурентної стійкості національного морського транспортного комплексу задля можливості подальшої реалізації інтеграційних процесів та оцінювання інтеграційної стабільності у досягненні транспортної незалежності України, що містить в собі модель управління розвитком інтеграційних процесів морської торгівлі.

4. Збалансована система критеріїв щодо забезпечення стійкості інтеграційних процесів в системі морської торгівлі.

5. Методичні положення прийняття управлінських рішень в системі управління розвитком інтеграційних процесів на основі використання запропонованого інструментарію у відповідності з теорією ефективного позиціонування підприємств морського транспорту і логікою прийняття рішень в системі невизначеності ризиків.

Практична значимість отриманих наукових результатів

Сформульовані в роботі науково-практичні рекомендації є обґрунтованими та такими, що мають практичну цінність, що підтверджується впровадженням, зокрема: у Одеській філії ДП Адміністрації морських портів України (довідка від 27.09.2023 р.), у компанії ДП «ЮНІТІМ УКРАЇНА» (довідка №1/244 від 28.09.2023 р.).

Наукові положення, висновки та рекомендації знайшли відображення в навчальному процесі Національного університету Одеська морська академія (акт від 07.09.2023 р.) при викладанні навчальних дисциплін «Менеджмент і адміністрування підприємств морського транспорту», «Менеджмент структурних об'єктів морського та річкового транспорту».

Повнота викладу в опублікованих працях наукових положень, висновків та рекомендацій

Основні наукові результати дисертації висвітлені у 7 статтях (6 одноосібних) у наукових фахових виданнях України. Основні теоретичні положення, висновки та пропозиції дисертації пройшли апробацію на 5 всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях, що проходили у Англії та Німеччині.

Аналіз наукових праць свідчить про належний рівень обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети (поставленого завдання) і висновків, відповідність вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Оформлення дисертації та оцінка змісту роботи

Структурно дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг

дисертації становить 216 сторінок, з них 169 – основний текст, представлено 17 таблиць, 27 рисунків, додатки на 4 сторінках, список використаних джерел становить 209 найменувань.

Структура роботи є добре продуманою, матеріал викладений логічно та послідовно, науковою мовою. Детальне вивчення тексту дисертації дає підстави стверджувати про глибоке розуміння проблематики та завдань, поставлених для вирішення, а підхід до викладу отриманих результатів дослідження відзначається системністю та ґрунтовністю опрацювання матеріалу за темою дослідження.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту та оформлення дисертації

1. На рисунку 1.8. «Економічна ефективність забезпечення якості роботи судноплавної компанії» було б доцільно більше детально пояснити взаємозалежність між виручкою під час якісного обслуговування вантажопотоку судноплавними компаніями та витратами забезпечення якості перевезень, продемонструвати які саме витрати насамперед збільшуються від підвищення якості процесу перевезення.

2. Рисунок 2.4. демонструє «Основні цілі інвестиційної політики судновласницьких компаній», але у ньому не підкреслено які саме цілі допомагають процесам інтеграції в діяльності підприємств морського транспорту. Мабуть ця модель має сенс бути більш розгорнутою.

3. На сторінці 133 вказано, що «ігнорування соціальної спрямованості економічної політики фактично і призвело до втрати виробництв, що забезпечували поточні потреби населення, в тому числі і в роботі пасажирського флоту». Доцільно уточнити на конкретних прикладах, як втрата виробництв, які задовольняли потреби населення, в даному випадку у пасажирських перевезеннях, пов'язана з ігноруванням соціальної спрямованості економічної політики.

4. На сторінці 148 зазначається, що «викладена ситуація і досвід розвитку морської індустрії Японії і Китаю підтверджують первинність орієнтації на макроекономічні інтереси з подальшим виходом на вільні сегменти світового фрахтового ринку», проте не наводиться конкретних прикладів чи детальнішого розгляду факторів успіху Японії і Китаю, ці вказівки залишаються загальними. Більше деталей зможуть зробити аналіз більш переконливим.

5. На сторінці 179 вказано, що «внаслідок тривалості періоду заморожування технічного рівня портів України ускладняється процес підвищення їх функціональної адекватності постійно зростаючим вимогам». Бажано зробити акцент на важливості сучасних стратегій управління, інвестицій та технологічного розвитку, особливо у контексті стратегії зміни спеціалізації та підтримки функціональної адекватності портів.

6. На сторінці 184 вказано, що «саме на основі інституціональних регуляторних проектів вирішується проблема збереження позиції на регіональному стивідорному ринку». Варто деталізувати, як інституціональні регуляторні проекти допомагають у збереженні позицій на регіональному стивідорному ринку, та подати конкретні приклади успішних випадків.

Висловлені зауваження підкреслюють творчий характер роботи, суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Кузьменко К.М. та характеризують значну складність досліджуваної проблематики.

Висновки

Рецензована дисертація Кузьменко Катерини Михайлівни «Управління розвитком інтеграційних процесів морської торгівлі» є завершеною, в межах поставлених завдань. Дисертація є кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, яка відповідає спеціальності 073 «Менеджмент».

У цілому дисертація Кузьменко Катерини Михайлівни «Управління розвитком інтеграційних процесів морської торгівлі» є такою, що рекомендуються до захисту в разовій спеціалізованій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Рецензент

к.е.н., доцент кафедри
менеджменту та економіки
морського транспорту
Національного університету
Одеська морська академія

Марина Бабаченко

БАБАЧЕНКО МАРИНА ВІКТОРІВНА

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	БАБАЧЕНКО МАРИНА ВІКТОРІВНА
РНОКПП	3146811046
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	11:50:14 11.01.2024
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F04000000EFFF3E01A499B704
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований